

pedagoški diskurz, na prvi pogled malce nenavadno. Vendar pri tej obrnjeni optiki ne gre za zanikanje obstoja zunajjezikovne stvarnosti, temveč za premestitev poudarka na njeno interpretiranje (npr. na interpretiranje zgradbe kot šole, ljudi kot učiteljev in učencev, dejavnosti kot poučevanja, učenja, vsebin kot znanja itd.). Pedagoški diskurz lahko torej razumemo kot osmišljanje (opredeljevanje, izpostavljanje, vrednotenje itd.) entitet in procesov, ki so kot taki (tako osmišljeni) šele produkt pedagoškega diskurza. Npr.: šele izvajanje *pedagoških/izobraževalnih* dejavnosti podeli neki *instituciji* naravo *izobraževalne institucije*; šele določen tip vedenja, določen način komuniciranja omogoča vzajemno prepoznavanje in upoštevanje tipičnih *šolskih* vlog; narava in potek *učne* ure sta lahko postavljena pod vprašaj, če *učitelj* ali *učenci* drug drugemu ne priznavajo vlog in z njimi povezanih odnosov, ki uro šele delajo za *učno* uro.

Izhajali bomo torej iz teze, da so ti in podobni procesi interpretiranja dokazljivi prav tam, kjer se pravzaprav oblikujejo – v diskurzu, v načinu komuniciranja. Z diskurzivno perspektivo oz. jezikovno rabo se teoretično, metodološko in analitično najcelostneje ukvarja *jezikovna pragmatika*. Verschueren jo opredeljuje kot »splošni kognitivni, socialni in kulturni pogled na jezikovne fenomene, ki je povezan z rabo teh fenomenov v oblikah vedenja« (Verschueren, 2000: 22). Jezikovno rabo pojmuje kot pomensko delovanje jezika, jezik pa v tem smislu kot »poglavitno sredstvo, s katerim skušamo ustvariti pomen v svetu, ki sam po sebi nima pomena« (Verschueren, 2000: 22). Ključna lastnost jezika, ki to omogoča, je prilagodljivost, ki »nam omogoča dogovorljive jezikovne izbire med spremenljivo paleto možnosti, s katerimi se približamo zadovoljitvi svojih komunikacijskih potreb« (Verschueren, 2000: 9). Z drugimi besedami to pomeni, da je jezik prilagodljiv zato, ker ponuja spremenljive nize možnosti, o ustreznosti katerih se pri interpretaciji aktualne situacije lahko pogajamo. Prilagodljivost nadalje interpretira kot aktivno osmišljanje, saj »do jezikovnih izbir prihaja v skladu s predobstoječimi okoliščinami« hkrati pa tudi »izbire spreminjajo okoliščine oz. se jim te prilagajajo« (Verschueren, 2000: 9). Ne gre torej za določanje širine konteksta, ampak pravzaprav za njegovo sprotno tvorjenje:

»Kontekste iz praktično neskončnega števila možnosti ustvarja dinamika interakcije med izjavitelji in interpreti v povezavi s tem, kar je (ali za kar mislimo, da je) 'tam zunaj'. Zato ima relevantni kontekst meje, čeprav te niso stabilne in se o njih lahko nenehno pogajamo.« (Verschueren, 2000: 161)